

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלגטו מכל ספריו הק'

פרשת בהעלותך תשפ"ג

ומולדתו שהוא הנאות העולם הזה:

הנפש רוח ונשמה מבקשים שוב מהגוף

חזרת הנשמה ואומרת לו אל נא תצב אתנו, כי אנחנו שלשה תלויים בך, נפש רוח ונשמה, כי אתה הוא הפועל, וזהו כי על כן ידעת חנתנו במדבר, דהיינו אתה יודע שעקר חנינותנו בך, בשביל שאתה הוא החי המדבר בצדנו ועוסק בתורה ובמעשים טובים, וזהו חנתנו במדבר, במדבר לשון דבור. וזהו שמסים היית לנו לעינים, דהיינו אתה הוא עינינו כיון שאתה הוא הפועל, ולפיכך אל נא תצב אתנו:

והיה כי תלך עמנו, והיה לשון שמתה, כלומר שמתה גדולה תהיה לך אם תלך אחר עצתנו, והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו באותו עולם ובתחתית המיתים, והטבנו לך, כי הטובה המצגת לנו גם אתה תהנה מטובה:

לבסוף הגוף שמע לנשמה

ושמע להם הגוף ודרך אחר עצתם, וכלם הסכימו בעצה טובה. וזהו שאמר אחר זה ויסעו מרה ה', הרי ה' הוא יצר תרע שדומה לה, עקשו הסכים הגוף עם הנפש רוח ונשמה, ונסעו ממנו ועשו תקון כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (קידושין ל, א) ישלש אדם ימיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד, וזהו דרך שלשת ימים, דהיינו תשלשו הימים כאמר. וארון ברית ה' הוא יצר הטוב, נסע לפניו מכח התקון שעשו דרך שלוש הימים, כדי לתור להם מנוחה:

השכינה שרויה כנגדו בעולם הזה ובעולם הבא

וכיון שהגיע זמנם לפטר, השכינה הולכת עמהם ומלה אותם עד מקום מנוחתם, וזהו שאמר וענו ה', היא השכינה, עליהם יום, דהיינו קשה לכו לעולם הבא הנקרא 'יום', בנסעם מן המחנה הוא עולם הזה, שהעוסקים בתורה אף העולם הזה נקרא להם 'מחנה שכינה', השכינה שרויה נגד העוסק בתורה, נמצא בשעת פטירתו נסע ממחנה שכינה למחנה שכינה, ולהכי קרי לה בנסעם מן המחנה:

(פתיחי חותם פרשת בהעלותך)

הגוף קרוץ מחומר והנשמה חלק אלוה מומעל

ויאמר משה לחבב בן רעואל המדיני חתן משה נסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' וגו'. ויאמר אליו לא אלך וגו' ויאמר אליו וגו' ויסעו מרה ה' וגו' (במדבר י כט-ל). אפשר לרמוז אלה הפסוקים על ענין הגוף והנשמה, דידוע כיון שהגוף מחמר קרוץ, לפיכך תאוותו וחשקו להתדבק בהבלי העולם הזה ובתאוותיו, והנשמה כיון שהיא חלק אלוה ממעל, רצונה וחסדו כי אם בתורה ובמעשים טובים, כי זהו עקר ביאתה. והנשמה מורה לגוף שידרף אחר עצתה, ומודעת לו כיון שסוף אדם לקבר וימיו כצל עובר, אין לו לדרך אחר חיי שעה ולהניח חיי עולם. וידוע שהנשמה פגולתיה תלויים בגוף, שאם אין הגוף עוסק בתורה ובמעשים טובים, נשמה מנון לה:

הנשמה מבקשת מהגוף שישמע לדבריה ובכך ייטיב גם לו

וזהו פגנת הפסוקים: ויאמר משה הוא הנשמה, לחבב הוא הגוף שמחבב תורה ומעשים טובים, בן רעואל קרי בה דע אל, דהגוף המחבב תורה ומעשים טובים נקרא רע לאל. המדיני, שעושה דין לעצמו. חתן משה, דהגוף הוא חתן הנשמה. נסעים אנחנו, כלומר העולם הזה שאנחנו בו, אין לנו שום זמן מנוח בו שנוכל לומר צדין הימים ארזים ונחזור בתשובה, רק כל הימים שמה הוא זמן מיתתנו (שבת קנ"ג). וזהו שאמר נסעים אנחנו מהעולם הזה הימים או למחר, אל המקום הוא עולם הבא אשר אמר ה' אתה אמת לבם. לכן לכה אתנו, דרך אחר עצתנו ולא תעסק כי אם במעשים טובים, ובה והטבנו לך, דגם הגוף יש לו הנאה גדולה, שעל ידי מעשים טובים זוכה לקום בתחתית המיתים ותחזור לו הנשמה שהיתה בו וישגי השנה גדולה, וזהו והטבנו לך. ומה שאמר בלשון רבים לכה אתנו והטבנו לך, משום דיש באדם נפש רוח ונשמה, ולפיכך אמר בלשון רבים. כי ה' דבר טוב על ישראל, רוצה לומר זה הטובה של עולם הבא ושל תחתית המיתים, לא עשאה הקדוש ברוך הוא כי אם לישראל לבדם ולא לאמות העולם (תוספתא סנהדרין פ"ג ה"ב), וכיון שכן, למה נצטרע לבלתי קחת חלקנו בטובה ההיא שאין לה הפסק:

בתהילה הגוף מסרב ועומד בטבעו

ויאמר אליו לא אלך, בתחלה הגוף מסרב, כיון שטבעו הוא טבע העולם שהוא שרוי בו, לפיכך אמר לו לא אלך אחר עצתך ואתבטל מהנאות העולם הזה, וזהו כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך, דהיינו הגוף הולך אחר שרשו

גם כן הבשר כפשט התורה, ואמר הקדוש ברוך הוא שיתן להם הבשר. ומשה רבנו עליו השלום סבר, כיון שעקר תאוותם על העריות, אם ישבעו בשר בזה יתגרה בהם יצר הרע יותר ויתר ויפרקו על העריות מעליהם, נמצא נתת יד לפושעים ונפקא מנה חרבה. ועוד, עקר התאוה הזאת מערב רב נפקא, כמו שאמר אהאספסוף אשר בקרב התאוה תאוה, והם גרמו שנגררו גם מבני ישראל עמהם, כמו שכתוב (פסוק ד) יישבו ויבכו גם בני ישראל, ואם תתן בשר לכל ששים רבוא, אף הקדושים והקשרים שב ישראל יתגרה בהם יצר הרע מצד אכילת הבשר ויתאוו גם הם עריות, דלעולם רבוי אכילת הבשר מנביר באדם תאוות העריות:

(מחשוף הלבן פרשת בהעלותך)

שבירת התאוות ע"י ייחוד שם השי"ת

שויתי ה' לנגדי תמיד, כי מימיני בל אמוט (תהלים טז ח). לכן צריך לומר עצמו שמידה כראוי בכל עתה הימים והלילה. ובטול מחשבות התאוות הוא כשישים האדם תמיד ה' בין עיניו, כמו שצאמר (תהלים טז ח) 'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט'. ואפשר לזוה כוון (זהו [שלמה] המלך עליו השלום שאמר (משלי יט כא) 'דבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, דהיינו 'דבות מחשבות התאוות 'בלב איש', מינים ממינים שונים, וכשידחה אחת תבוא האחרת, וכן על זה הדרך אין לדבר סוף, והתקון לזה הוא 'עצת ה' היא תקום, דהיינו יקום האדם העצה הטובה דשויתי ה' לנגדי תמיד, וזה העצה היא שתקום לנגד כל מחשבות התאוות ומבטלת אותם:

'בכל לבבך' יטהר מחשבותיו

נמצא דתאוות הלב רבות הם ותידירות הם, מה שאין כן במוסר נפשו או ממונו שאינו אלא דבר שהוא לפי שעה, ומשום הכי הקדימה התורה (הברים ו) 'בכל לבבך' שהוא תדיר הקשה מכלם. ודקדק ואמר 'בכל לבבך' לכלל כל מיני מחשבות, שלא לפרט אדם שום מחשבה ויאמר זו אין בה חמר כל כך ולא יהיה לי שום עניש על מחשבת תאוה זו, דכל שיש בה שום ספק שמה ה' אינו רוצה בה ירחיק האדם עצמו ממנה, לפיכך אמרה התורה 'בכל לבבך' לרבות גם המחשבה שיש בה ספק. ולפיכך אמר כאן על בעלי תשובה בכל לב ידשוהו, דהיינו שבתשובתם קבלו עליהם לקום ואתבת את ה' אלוקיך בכל לבבך (שם), דמכניעים כל תאוות לבם, וזהו בכל לב ידשוהו:

(מעגלי צדק אות אל"ף)

חידה שבועית:

מה אומר רבינו בפסוק 'זהו ה' בי תלך עמנו' – והיה לשון שמחה, מה השמחה שיש כאן? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת בשלה:

ה' חיים אלפסי ממודיעין עלית.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחידת מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

